Question

Vai latviešu valodas normām atbilst priekšvārdu rakstījums *Emīl**ia**, Mar**ia**, Sof**ia**, Viktor**ia***?

Answer

Šie personvārdi latviešu valodā rakstāmi ***Emīlija, Marija, Sofija, Viktorija***.

Saskaņā ar latviešu valodas gramatikas (morfonoloģijas) likumiem, lai novērstu patskaņu sablīvējumu morfēmu (piedēkļa vai saknes un galotnes) sadurā, aiz patskaņiem un divskaņiem gan darbības vārdu, gan lietvārdu galotnes priekšā vienmēr ir skaņa un attiecīgi burts *j*, piemēram, *slēpoju* (no vārda *slēpot – slēpo-u*), *viju* (no vārda *vīt – vī-u*), *pļauja* (no vārda *pļaut – pļau-a*), *sēja* (no vārda *sēt – sē-a*). Tāpat arī aizgūtos sugasvārdos *bakaleja, demokrātija, konditoreja, matērija, policija, sinonīmija*, valstu un kontinentu nosaukumos *Austrālija, Austrija, Āzija, Itālija, Mumbaja*, augu nosaukumos *hortenzija, peonija*, sieviešu personvārdos *Annija, Emīlija, Marija* u. c.

Valsts valodas centra Latviešu valodas ekspertu komisija šo jautājumu ir skatījusi 2023. gada 8. februārī un lēmusi, ka personvārdi ar izskaņām *-ia* un *-ea* bez līdzskaņa *j* pirms galotnes *a* latviešu valodā rakstāmi tikai gadījumos, kad to pieļauj attiecīgās svešvalodas īpašvārdu atveides noteikumi. Šādu formu izvēle nav atbalstāma gadījumos, kad personvārds tiek brīvi izvēlēts. Šādās situācijās personvārdi rakstāmi ar tradicionālajām izskaņām/finālēm *-ija* vai *-eja*, lai izvairītos no neērtībām to lietojumā. Proti, nav vairojamas tādas atkarīgo locījumu formas kā dat. *Mariai, Sofiai, Viktoriai*, akuz. *Mariu, Sofiu, Viktoriu* u. tml., kas deformē latviešu valodas fonētisko sistēmu atšķirīgas izrunas dēļ, kā arī gramatisko struktūru svārstīgas uzsvara vietas un īpatnējas locīšanas paradigmas dēļ.

Sources

VVC LVEK 08.02.2023. sēdes protokols Nr. 2.

© Latviešu valodas aģentūra, 2017